

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τμήμα μείζονος συνθέσεως)
της 18ης Οκτωβρίου 2005 *

Στην υπόθεση C-405/03,

με αντικείμενο αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 234 ΕΚ, που υπέβαλε το *Gerechtshof te 's-Gravenhage* (Κάτω Χώρες) με απόφαση της 28ης Αυγούστου 2003, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 29 Σεπτεμβρίου 2003, στο πλαίσιο της δίκης

Class International BV

κατά

Colgate-Palmolive Company,

Unilever NV,

SmithKline Beecham plc,

Beecham Group plc,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τμήμα μείζονος συνθέσεως),

συγκείμενο από τους Β. Σκουρή, Πρόεδρο, P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas και J. Malenovský, προέδρους τμήματος, C. Gulmann (εισηγητή), R. Schintgen, N. Colneric, S. von Bahr, J. N. Cunha Rodrigues, A. Borg Barthet, M. Ilešič και J. Klučka, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: F. G. Jacobs

γραμματέας: M. Ferreira, κύρια υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 15ης Μαρτίου 2005,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- η Class International BV, εκπροσωπούμενη από τον G. van der Wal, advocaat,
- οι SmithKline Beecham plc και Beecham Group plc, εκπροσωπούμενες από τον A. A. van Wijngaarden, advocaat,
- η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τους N. B. Rasmussen, W. Wils και H. van Vliet,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 26ης Μαΐου 2005,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Η αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία των άρθρων 5, παράγραφοι 1 και 3, στοιχεία β' και γ', της πρώτης οδηγίας 89/104/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1988, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών περί σημάτων (ΕΕ 1989, L 40, σ. 1, στο εξής: οδηγία), και 9, παράγραφοι 1 και 2, στοιχεία β' και γ', του κανονισμού (ΕΚ) 40/94 του Συμβουλίου της 20ής Δεκεμβρίου 1993, για το κοινοτικό σήμα (ΕΕ 1994, L 11, σ. 1, στο εξής: κανονισμός).
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο της διαφοράς μεταξύ της Class International BV (στο εξής: Class International), αφενός, και των SmithKline Beecham plc (στο εξής: SmithKline Beecham) και Beecham Group plc (στο εξής: Beecham Group), αφετέρου, σχετικά με τη συντηρητική κατάσχεση, στην οποία προέβησαν οι δύο τελευταίες εταιρίες, προϊόντων αφορώντων τα σήματά τους, τα οποία προέρχονταν εκτός Ευρωπαϊκής Κοινότητας και είχαν αποθηκευθεί από την Class International, στην οποία ανήκει η κυριότητα των προϊόντων αυτών, σε αποθήκη στο Ρότερνταμ.

Το κοινοτικό νομικό πλαίσιο

- 3 Το άρθρο 5 της οδηγίας, που τιτλοφορείται «Δικαιώματα που παρέχει το σήμα», έχει ως εξής:

«1. Το καταχωρισμένο σήμα παρέχει στον δικαιούχο αποκλειστικό δικαίωμα. Ο δικαιούχος δικαιούται να απαγορεύει σε κάθε τρίτο να χρησιμοποιεί στις συναλλαγές, χωρίς τη συγκατάθεσή του:

- α) σημείο πανομοιότυπο με το σήμα για προϊόντα ή υπηρεσίες πανομοιότυπες με εκείνες για τις οποίες το σήμα έχει καταχωριστεί·

[...]

3. Μπορεί, ιδίως, να απαγορεύεται, εάν πληρούνται οι όροι [της παραγράφου 1]:

[...]

- β) η προσφορά των προϊόντων ή η εμπορία ή η κατοχή τους προς εμπορία ή η προσφορά ή παροχή υπηρεσιών υπό το σημείο·

- γ) η εισαγωγή· [...] των προϊόντων υπό το σημείο·

[...]»

⁴ Το άρθρο 9, παράγραφοι 1, στοιχείο α', και 2, στοιχεία β' και γ', του κανονισμού ορίζει κατά τον ίδιο τρόπο τα δικαιώματα που παρέχει το κοινοτικό σήμα.

- 5 Το άρθρο 7, παράγραφος 1, της οδηγίας, που τιτλοφορείται «[Ανάλωση] του δικαιώματος που παρέχει το σήμα», ορίζει τα εξής:
- «Το δικαίωμα που παρέχει το σήμα δεν επιτρέπει στον δικαιούχο να απαγορεύει τη χρήση του σήματος για προϊόντα που έχουν διατεθεί υπό το σήμα αυτό στο εμπόριο μέσα στην Κοινότητα από τον ίδιο τον δικαιούχο ή με τη συγκατάθεσή του.»
- 6 Το άρθρο 13, παράγραφος 1, του κανονισμού προβλέπει με την ίδια διατύπωση την ανάλωση του δικαιώματος που παρέχει το κοινοτικό σήμα.
- 7 Το άρθρο 65, παράγραφος 2, της Συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, της 2ας Μαΐου 1992 (ΕΕ 1994, L 1, σ. 3), προβλέπει ότι οι ειδικές διατάξεις και ρυθμίσεις περί της πνευματικής, βιομηχανικής και εμπορικής ιδιοκτησίας, οι οποίες εφαρμόζονται στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο (στο εξής: ΕΟΧ), περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, στο παράρτημα XVII της συμφωνίας αυτής.
- 8 Το σημείο 4 του εν λόγω παραρτήματος αναφέρει την οδηγία.
- 9 Σε σχέση με την εφαρμογή της Συμφωνίας ΕΟΧ το εν λόγω σημείο τροποποιεί το άρθρο 7, παράγραφος 1, της οδηγίας, αντικαθιστώντας την έκφραση «μέσα στην Κοινότητα» με την έκφραση «στο έδαφος ενός συμβαλλομένου μέρους».
- 10 Το άρθρο 91, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 1992, περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ L 302, σ. 1, στο εξής: τελωνειακός κώδικας), ορίζει τα εξής:

«Το καθεστώς της εξωτερικής διαμετακόμισης επιτρέπει την κυκλοφορία μεταξύ δύο σημείων του τελωνειακού εδάφους της Κοινότητας:

- α) μη κοινοτικών εμπορευμάτων, χωρίς τα εμπορεύματα αυτά να υπόκεινται σε εισαγωγικούς δασμούς ή άλλες επιβαρύνσεις ούτε σε μέτρα εμπορικής πολιτικής;

[...]»

- 11 Το άρθρο 98, παράγραφος 1, του τελωνειακού κώδικα ορίζει τα εξής:

«Το καθεστώς τελωνειακής αποταμίευσης επιτρέπει να αποθηκεύονται σε αποθήκη τελωνειακής αποταμίευσης:

- α) μη κοινοτικά εμπορεύματα, χωρίς να επιβάλλονται στα εμπορεύματα αυτά εισαγωγικοί δασμοί και μέτρα εμπορικής πολιτικής;

[...]»

- 12 Το άρθρο 58 του εν λόγω κώδικα ορίζει τα εξής:

«1. Εκτός αντιθέτων διατάξεων, τα εμπορεύματα μπορούν ανά πάσα στιγμή, με τους όρους που καθορίζονται, να λάβουν οιονδήποτε προορισμό ανεξάρτητα από το είδος, την ποσότητα, την καταγωγή, την προέλευση ή τον προορισμό τους.

2. Η παράγραφος 1 δεν αποτελεί εμπόδιο για την εφαρμογή απαγορεύσεων ή περιορισμών που δικαιολογούνται από λόγους [...] προστασίας της βιομηχανικής και εμπορικής ιδιοκτησίας.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 13 Οι SmithKline Beecham και Beecham Group, εταιρίες που ανήκουν στον όμιλο GlaxoSmithKline, εγκατεστημένες στο Ηνωμένο Βασίλειο, είναι διακριτοί δικαιούχοι των σημάτων Aquafresh, τα οποία είναι κοινοτικά σήματα και σήματα καταχωρισμένα στο Γραφείο Μπενελούξ των σημάτων, ιδίως για οδοντόκρεμες.
- 14 Τον Φεβρουάριο 2002, η Class International εισήγαγε στην Κοινότητα, στο Ρότερνταμ, ένα εμπορευματοκιβώτιο με οδοντόκρεμες που έφεραν το σήμα Aquafresh και οι οποίες είχαν αγοραστεί από την νοτιοαφρικανική επιχείρηση Kapex International.
- 15 Οι SmithKline Beecham και Beecham Group (στο εξής συλλήβδην: Beecham), έχοντας πληροφορηθεί ότι οι οδοντόκρεμες αυτές ήσαν ενδεχομένως προϊόντα παραποίησης, προέβησαν σε συντηρητική κατάσχεση του εμπορευματοκιβωτίου στις 5 Μαρτίου 2002.

- 16 Από την εξέταση των κατασχεθέντων προϊόντων, που πραγματοποιήθηκε τον Απρίλιο του 2002, προέκυψε ότι επρόκειτο για γνήσια και όχι για παραποιημένα προϊόντα.
- 17 Η Class International ζήτησε από το Rechtbank te Rotterdam να άρει τη συντηρητική κατάσχεση και να υποχρεώσει την Beecham στην καταβολή αποζημιώσεως για τη ζημία την οποία θεωρούσε ότι υπέστη.
- 18 Τα αιτήματα αυτά απορρίφθηκαν με διάταξη της 24ης Μαΐου 2002.
- 19 Η Class International άσκησε έφεση κατά της αποφάσεως αυτής ενώπιον του Gerechtshof te 's-Gravenhage.
- 20 Ενώπιον του δικαστηρίου αυτού ισχυρίζεται ότι τα κατασχεθέντα προϊόντα δεν εισήχθησαν, αλλά τελούν υπό διαμετακόμιση.
- 21 Το Gerechtshof παρατηρεί ότι δεν έχει αποδειχθεί ότι υφίστατο ήδη αγοραστής των προϊόντων αυτών κατά την είσοδό τους στις Κάτω Χώρες ούτε κατά τον χρόνο της κατασχεσέως τους. Θεωρεί ότι δεν αποκλείεται ο πρώτος αγοραστής να είναι εγκατεστημένος στον ΕΟΧ. Διαπιστώνει ότι πολλοί από τους ισχυρισμούς που προβλήθηκαν ενώπιόν του αφορούν το ζήτημα αν η προσωρινή αποθήκευση γνησίων εμπορευμάτων σε αποθήκη υπό τελωνειακό καθεστώς T 1 και/ή η διαμετακόμιση των εμπορευμάτων αυτών προς χώρες εκτός του ΕΟΧ πρέπει να θεωρηθούν ότι συνιστούν χρησιμοποίηση του σήματος.

- 22 Το Gerechtshof te 's-Gravenhage, θεωρώντας ότι για τη λύση της διαφοράς ήταν απαραίτητη η ερμηνεία των άρθρων 5, παράγραφοι 1 και 3, στοιχεία β' και γ', της οδηγίας, καθώς και 9, παράγραφοι 1 και 2, στοιχεία β' και γ', του κανονισμού, αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

- «1) Δύναται ο δικαιούχος εμπορικού σήματος να εναντιωθεί στην (άμεση ή έμμεση) εισαγωγή από τρίτες χώρες, χωρίς τη συναίνεσή του, εμπορευμάτων τα οποία φέρουν εμπορικό σήμα κατά την έννοια της [οδηγίας] και/ή του [κανονισμού], στο έδαφος κρατών μελών (εν προκειμένω στο έδαφος των Κάτω Χωρών/των χωρών της Μπενελούξ), στο πλαίσιο διαμετακόμισης ή διαμετακομιστικού εμπορίου, κατά τα εκτιθέμενα στη συνέχεια;
- 2) Εμπίπτει στο πεδίο της “χρησιμοποίησεως [ενός σημείου] στις συναλλαγές”, κατά την έννοια του άρθρου 5, παράγραφος 1, πρώτη περίοδος, σε συνδυασμό με το άρθρο 5, παράγραφος 3, στοιχεία β' και γ', της οδηγίας και κατά την έννοια του άρθρου 9, παράγραφος 1, πρώτη περίοδος, σε συνδυασμό με το άρθρο 9, παράγραφος 2, στοιχεία β' και γ', [του κανονισμού], η αποθήκευση, σε τελωνείο ή αποθήκη τελωνειακής αποταμιεύσεως, εντός του εδάφους κρατών μελών, γνησίων εμπορευμάτων (τα οποία φέρουν εμπορικό σήμα κατά την έννοια της [οδηγίας], του [ενιαίου νόμου της Μπενελούξ περί σημάτων] και/ή του κανονισμού 40/94), τα οποία δεν εισήχθησαν στον ΕΟΧ από τον δικαιούχο του εμπορικού σήματος ή με τη συναίνεσή του, προέρχονται από χώρες εκτός του ΕΟΧ και υπάγονται στο τελωνειακό καθεστώς των μη κοινοτικών εμπορευμάτων (για παράδειγμα T 1 ή [διοικητικό συνοδευτικό έγγραφο]);
- 3) Επηρεάζονται καθ' οιονδήποτε τρόπο οι απαντήσεις στο πρώτο και στο δεύτερο ερώτημα από το αν, κατά το χρόνο εισόδου τους στο προαναφερθέν έδαφος, ο τελικός προορισμός των εν λόγω εμπορευμάτων έχει προσδιοριστεί ή όχι ή από το αν έχει ή δεν έχει ακόμη συναφθεί σύμβαση (πωλήσεως) με πελάτη εγκατεστημένο σε τρίτη χώρα σχετικά με τα προϊόντα αυτά;

- 4) Στο πλαίσιο της απαντήσεως στο πρώτο, στο δεύτερο και στο τρίτο ερώτημα, έχει σημασία το αν συντρέχουν περιστάσεις όπως:
- α) ο έμπορος, ο οποίος είναι κύριος των επίμαχων εμπορευμάτων ή, εν πάση περιπτώσει, έχει επ' αυτών δικαίωμα διαθέσεως και/ή ασκεί παράλληλο εμπόριο, είναι εγκατεστημένος σε ένα από τα κράτη μέλη,
 - β) τα εν λόγω εμπορεύματα προσφέρονται προς πώληση ή πωλούνται από τον έμπορο, ο οποίος είναι εγκατεστημένος σε κράτος μέλος, από το εν λόγω κράτος μέλος, σε άλλον έμπορο εγκατεστημένο σε κράτος μέλος, ενώ δεν έχει προσδιοριστεί (ακόμη) ο τόπος παραδόσεως,
 - γ) τα εν λόγω εμπορεύματα προσφέρονται προς πώληση ή πωλούνται από τον έμπορο, ο οποίος είναι εγκατεστημένος σε κράτος μέλος, από το εν λόγω κράτος μέλος, σε άλλον έμπορο εγκατεστημένο σε κράτος μέλος, ενώ ο τόπος παραδόσεως των προϊόντων που προσφέρονται προς πώληση ή πωλούνται έχει προσδιοριστεί, χωρίς να έχει προσδιοριστεί και ο τελικός προορισμός, και η οικεία συμφωνία περιέχει ή δεν περιέχει ρητή δήλωση ή συμβατική ρήτρα περί του ότι τα επίμαχα εμπορεύματα είναι μη κοινοτικά (υπό διαμετακόμιση) εμπορεύματα,
 - δ) τα εμπορεύματα προσφέρονται προς πώληση ή πωλούνται από τον έμπορο που είναι εγκατεστημένος σε κράτος μέλος σε έμπορο εγκατεστημένο εκτός του ΕΟΧ, ενώ ο τόπος παραδόσεως και/ή του τελικού προορισμού των εμπορευμάτων προσδιορίζεται ή δεν προσδιορίζεται,

ε) τα εν λόγω εμπορεύματα προσφέρονται προς πώληση ή πωλούνται από τον έμπορο που είναι εγκατεστημένος σε κράτος μέλος σε έμπορο εγκατεστημένο εκτός του ΕΟΧ, για τον οποίο ο (παράλληλος) έμπορος γνωρίζει ή έχει σοβαρούς λόγους να υποθέτει ότι θα μεταπωλήσει ή θα παραδώσει τα επίμαχα εμπορεύματα σε τελικούς καταναλωτές εντός του ΕΟΧ;

- 5) Πρέπει να θεωρηθεί ότι με τον όρο «προσφορά» στο πλαίσιο των διατάξεων στις οποίες αναφέρεται το ερώτημα 1 νοείται επίσης η προσφορά (προς πώληση) γνησίων προϊόντων (τα οποία φέρουν εμπορικό σήμα κατά την έννοια της οδηγίας, του [ενιαίου νόμου της Μπενελούξ περί σημάτων] και/ή του [κανονισμού]), τα οποία έχουν αποθηκευθεί σε τελωνείο ή αποθήκη τελωνειακής αποταμιεύσεως στο έδαφος κράτους μέλους, τα οποία δεν έχουν εισαχθεί στον ΕΟΧ από τον δικαιούχο του εμπορικού σήματος ή με τη συναίνεσή του, τα οποία προέρχονται από χώρα εκτός του ΕΟΧ και τα οποία υπάγονται στο καθεστώς των μη κοινοτικών εμπορευμάτων (για παράδειγμα T 1 ή [διοικητικό συνοδευτικό έγγραφο]), υπό τις περιστάσεις που περιγράφονται στο τρίτο και τέταρτο ερώτημα ανωτέρω;
- 6) Ποιος από τους διαδικούς φέρει το βάρος αποδείξεως, όσον αφορά τις πράξεις που περιγράφονται στο πρώτο, στο δεύτερο και στο πέμπτο ερώτημα ανωτέρω;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

- ²³ Λαμβανομένης υπόψη της τροποποιήσεως που επέφερε στο άρθρο 7, παράγραφος 1, της οδηγίας η Συμφωνία για τον ΕΟΧ και προκειμένου να περιγραφεί η κατάσταση του δικαιούχου του σήματος όσον αφορά τον κανόνα περί της αναλώσεως του αποκλειστικού δικαιώματος που παρέχει το άρθρο 5 της οδηγίας, τα ερωτήματα έχουν τεθεί σε σχέση με προϊόντα προερχόμενα από χώρα εκτός του ΕΟΧ και εισαχθέντα εντός του ΕΟΧ.

- 24 Τα ερωτήματα αυτά υποβλήθηκαν επίσης αναφορικά προς τα τελωνειακά καθεστώτα της εξωτερικής διαμετακόμισης και της τελωνειακής αποταμίευσης, τα οποία αποτελούν καθεστώτα αναστολής που προβλέπονται στον τελωνειακό κώδικα.
- 25 Πρέπει όμως να παρατηρηθεί ότι, ναι μεν το παράρτημα XVII της Συμφωνίας για τον ΕΟΧ αναφέρεται στην οδηγία στο πλαίσιο των κοινών κανόνων που εφαρμόζονται στη συμφωνία αυτή, πλην όμως ο κανονισμός μετά τη θέσπισή του δεν ενσωματώθηκε στο παράρτημα αυτό.
- 26 Πρέπει εξάλλου να τονιστεί ότι ο τελωνειακός κώδικας δεν εφαρμόζεται, εκτός της Κοινότητας, στα κράτη της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών που αποτελούν συμβαλλόμενα μέρη της Συμφωνίας για τον ΕΟΧ, η οποία θέσπισε μια ζώνη ελεύθερων συναλλαγών και όχι μια τελωνειακή ένωση.
- 27 Κατόπιν των διαπιστώσεων αυτών και στον βαθμό που για τη λύση της διαφοράς της κύριας δίκης, με βάση τα πραγματικά στοιχεία που περιέγραψε το αιτούν δικαστήριο, δεν απαιτείται να ληφθεί υπόψη το έδαφος του ΕΟΧ, στη συνέχεια της παρούσας αποφάσεως και στις απαντήσεις του Δικαστηρίου θα γίνεται αναφορά στο έδαφος και μόνον της Κοινότητας.

Επί της δυνατότητας του δικαιούχου του σήματος να αντιταχθεί στην εισαγωγή εντός της Κοινότητας, υπό το τελωνειακό καθεστώς της εξωτερικής διαμετακόμισης ή της τελωνειακής αποταμίευσης, γνησίων προϊόντων φερόντων το σήμα

- 28 Με το πρώτο τμήμα του πρώτου του ερωτήματος, που αφορά την εξωτερική διαμετακόμιση, καθώς και με το δεύτερο ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, αν τα άρθρα 5, παράγραφοι 1 και 3, στοιχείο γ', της οδηγίας και 9, παράγραφοι 1 και 2, στοιχείο γ', του κανονισμού έχουν την έννοια ότι ο δικαιούχος του σήματος δύναται να αντιταχθεί στην είσοδο εντός της Κοινότητας, υπό το

τελωνειακό καθεστώς της εξωτερικής διαμετακόμισης ή της τελωνειακής αποταμίευσης, γνησίων προϊόντων φερόντων το σήμα αυτό, τα οποία, προηγουμένως, δεν είχαν διατεθεί στο εμπόριο εντός της Κοινότητας από τον εν λόγω δικαιούχο ή με τη συναίνεσή του. Επιπλέον, με το τρίτο ερώτημά του, το οποίο πρέπει να εξεταστεί μαζί με το πρώτο τμήμα του πρώτου ερωτήματος και το δεύτερο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ερωτά αν ο δικαιούχος του σήματος μπορεί, τουλάχιστον, να εξαρτήσει την υπαγωγή των επίμαχων εμπορευμάτων στο καθεστώς της εξωτερικής διαμετακόμισης ή της τελωνειακής αποταμίευσης από την ύπαρξη, κατά τον χρόνο εισόδου των εμπορευμάτων αυτών εντός της Κοινότητας, ενός ήδη καθορισμένου τελικού προορισμού σε τρίτη χώρα, ενδεχομένως βάσει συμβάσεως πωλήσεως.

Παρατηρήσεις κατατεθείσες ενώπιον του Δικαστηρίου

- 29 Η Class International ισχυρίζεται ότι η υπαγωγή γνησίων προϊόντων στο καθεστώς της εξωτερικής διαμετακόμισης ή της τελωνειακής αποταμίευσης δεν συνιστά «χρησιμοποίηση [του σήματος] στις συναλλαγές» κατά την έννοια των άρθρων 5, παράγραφος 1, της οδηγίας και 9, παράγραφος 1, του κανονισμού, χρησιμοποίηση η οποία θα μπορούσε να απαγορευθεί από τον δικαιούχο βάσει των διατάξεων αυτών. Ο κανόνας της αναλώσεως του αποκλειστικού δικαιώματος του δικαιούχου του σήματος, που προβλέπουν τα άρθρα 7, παράγραφος 1, της οδηγίας και 13, παράγραφος 1, του κανονισμού, έχει ως μοναδικό σκοπό να παράσχει στον εν λόγω δικαιούχο μια εδαφική αποκλειστικότητα για την πρώτη διάθεση στο εμπόριο των προϊόντων εντός της Κοινότητας. Η υπαγωγή όμως εμπορευμάτων στο καθεστώς της εξωτερικής διαμετακόμισης ή της τελωνειακής αποταμίευσης δεν συνιστά διάθεση στο εμπόριο των εμπορευμάτων αυτών εντός της Κοινότητας.
- 30 Εν πάση περιπτώσει, ο δικαιούχος του σήματος δεν μπορεί να εξαρτήσει την υπαγωγή στα ως άνω τελωνειακά καθεστώτα από την ύπαρξη ήδη καθορισμένου τελικού προορισμού σε τρίτη χώρα. Αν μπορούσε να επιβληθεί μια τέτοια προϋπόθεση, η διαμετακόμιση προϊόντων φερόντων σήμα, η οποία υφίσταται από τότε που υφίστανται και τα ίδια τα σήματα, θα καθίστατο αδύνατη ή πολύ δυσχερής, ο δε νομοθέτης ουδόλως είχε την πρόθεση να καταλήξει σε ένα τέτοιο αποτέλεσμα μέσω του συνδυασμού των διατάξεων περί των σημάτων.

31 Η Beecham φρονεί ότι ο δικαιούχος του σήματος μπορεί να αντιταχθεί στην είσοδο εντός της Κοινότητας γνησίων προϊόντων φερόντων το σήμα του στο καθεστώς της εξωτερικής διαμετακόμισης ή της τελωνειακής αποταμίευσης. Τονίζει ότι το άρθρο 58, παράγραφος 2, του τελωνειακού κώδικα προβλέπει την εφαρμογή απαγορεύσεων ή περιορισμών μόνον εφόσον δικαιολογούνται από λόγους προστασίας της βιομηχανικής και εμπορικής ιδιοκτησίας. Το γεγονός ότι τα εμπορεύματα δεν είναι ακόμη σε ελεύθερη κυκλοφορία, κατά την έννοια του άρθρου 24 ΕΚ, δεν ασκεί επιρροή. Εν πάση περιπτώσει, ο κίνδυνος να τεθούν σε ελεύθερη κυκλοφορία τα εμπορεύματα που έχουν υπαχθεί στο καθεστώς της εξωτερικής διαμετακόμισης ή της τελωνειακής αποταμίευσης είναι πραγματικός και διαρκής. Η έννοια της «εισαγωγής» κατά τα άρθρα 5, παράγραφος 3, στοιχείο γ', της οδηγίας και 9, παράγραφος 2, στοιχείο γ', του κανονισμού αντιστοιχεί, τελικώς, στην υλική είσοδο των προϊόντων στην Κοινότητα και πρέπει να διακρίνεται από την έννοια της «εισαγωγής» κατά το τελωνειακό δίκαιο. Το γεγονός ότι κατά τον χρόνο εισόδου των εμπορευμάτων έχει ή δεν έχει προσδιοριστεί ο τελικός προορισμός τους δεν ασκεί επιρροή.

32 Η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων φρονεί ότι η έννοια της «εισαγωγής» κατά τα άρθρα 5, παράγραφος 3, στοιχείο γ', της οδηγίας και 9, παράγραφος 2, στοιχείο γ', του κανονισμού καλύπτει μια εισαγωγή για τη διάθεση στο εμπόριο προϊόντων εντός της Κοινότητας. Το συμπέρασμα αυτό συμφωνεί με τον ορισμό των προϊόντων σε ελεύθερη κυκλοφορία που δίδει το άρθρο 24 ΕΚ. Αν δεν υφίσταται ελεύθερη κυκλοφορία, ο δικαιούχος του σήματος δεν μπορεί συνεπώς, κατ' αρχήν, να αντιταχθεί στην είσοδο γνησίων εμπορευμάτων στο καθεστώς της εξωτερικής διαμετακόμισης ή της τελωνειακής αποταμίευσης.

Απάντηση του Δικαστηρίου

33 Τα άρθρα 7, παράγραφος 1, της οδηγίας και 13, παράγραφος 1, του κανονισμού περιορίζουν την ανάληψη του δικαιώματος που παρέχεται στον δικαιούχο του σήματος στις περιπτώσεις και μόνο που τα προϊόντα διατέθηκαν στο εμπόριο εντός

της Κοινότητας. Επιτρέπουν στον δικαιούχο να εμπορεύεται τα προϊόντα του εκτός της Κοινότητας, χωρίς η εμπορία αυτή να συνεπάγεται ανάλωση των δικαιωμάτων του στο εσωτερικό της Κοινότητας. Διευκρινίζοντας ότι η διάθεση στην αγορά εκτός της Κοινότητας δεν συνεπάγεται ανάλωση του δικαιώματος του δικαιούχου να αντιταχθεί στην εισαγωγή των προϊόντων αυτών που πραγματοποιείται χωρίς τη συγκατάθεσή του, ο κοινοτικός νομοθέτης επέτρεψε στον δικαιούχο του σήματος να ελέγχει την πρώτη διάθεση στο εμπόριο εντός της Κοινότητας των φερόντων το σήμα προϊόντων (βλ., μεταξύ άλλων, όσον αφορά την οδηγία και με αναφορά στο έδαφος του ΕΟΧ, απόφαση της 20ής Νοεμβρίου 2001, C-414/99 έως C-416/99, Zino Davidoff και Levi Strauss, Συλλογή 2001, σ. I-8691, σκέψη 33).

- 34 Η «εισαγωγή» κατά την έννοια των άρθρων 5, παράγραφος 3, στοιχείο γ', της οδηγίας και 9, παράγραφος 2, στοιχείο γ', του κανονισμού, στην οποία ο δικαιούχος του σήματος μπορεί να αντιταχθεί καθόσον συνεπάγεται «χρησιμοποίηση [του σήματος] στις συναλλαγές» κατά την έννοια της παραγράφου 1 εκάστου των ως άνω άρθρων, προϋποθέτει συνεπώς είσοδο των προϊόντων εντός της Κοινότητας προκειμένου αυτά να διατεθούν στο εμπόριο εντός αυτής.
- 35 Η διάθεση στο εμπόριο εντός της Κοινότητας των προερχομένων από τρίτες χώρες προϊόντων εξαρτάται από τη θέση τους σε ελεύθερη κυκλοφορία κατά την έννοια του άρθρου 24 ΕΚ.
- 36 Η υπαγωγή όμως μη κοινοτικών εμπορευμάτων σε τελωνειακά καθεστώτα όπως είναι η εξωτερική διαμετακόμιση ή τελωνειακή αποταμίευση διακρίνεται από την υπαγωγή στο τελωνειακό καθεστώς της θέσης σε ελεύθερη κυκλοφορία, το οποίο, σύμφωνα με το άρθρο 79, πρώτο εδάφιο, του τελωνειακού κώδικα, προσδίδει τελωνειακό χαρακτήρα κοινοτικού εμπορεύματος σε κάθε μη κοινοτικό εμπόρευμα.

37 Συγκεκριμένα, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 37, παράγραφος 2, του τελωνειακού κώδικα, τα μη κοινοτικά εμπορεύματα που υπόκεινται στα καθεστώτα της εξωτερικής διαμετακόμισης ή της τελωνειακής αποταμίευσης παραμένουν υπό τελωνειακή επιτήρηση μέχρις ότου, ειδικότερα, αλλάξουν τελωνειακό χαρακτήρα καθιστάμενα κοινοτικά εμπορεύματα. Σύμφωνα με τα άρθρα 91, παράγραφος 1, στοιχείο α', και 98, παράγραφος 1, στοιχείο α', του τελωνειακού κώδικα, τα εμπορεύματα αυτά δεν υπόκεινται σε εισαγωγικούς δασμούς ούτε σε μέτρα εμπορικής πολιτικής. Πράγματι, τα εμπορεύματα που προέρχονται από τρίτες χώρες και τα οποία έχουν υπαχθεί στο καθεστώς της εξωτερικής διαμετακόμισης διατρέχουν γενικώς ένα ή περισσότερα κράτη μέλη για να προωθηθούν εν συνεχεία προς άλλη τρίτη χώρα. Όσον αφορά τα μη κοινοτικά εμπορεύματα που έχουν υπαχθεί στο καθεστώς της τελωνειακής αποταμίευσης, αποθηκεύονται γενικώς στο κοινοτικό τελωνειακό έδαφος εν αναμονή ενός τελικού προορισμού, ο οποίος δεν είναι κατ' ανάγκη γνωστός κατά την αποθήκευση.

38 Αντιθέτως, τα μη κοινοτικά εμπορεύματα που έχουν τεθεί σε ελεύθερη κυκλοφορία καθίστανται κοινοτικά εμπορεύματα. Αποκτούν πρόσβαση στο δικαίωμα της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων, δυνάμει του άρθρου 23, παράγραφος 2, ΕΚ. Σύμφωνα με τα άρθρα 24 ΕΚ και 79, δεύτερο εδάφιο, του τελωνειακού κώδικα, πρέπει να τηρηθούν για τα εμπορεύματα αυτά οι διατυπώσεις εισαγωγής, να επιβληθούν δασμοί και, ενδεχομένως, να εφαρμοστούν μέτρα εμπορικής πολιτικής.

39 Το άρθρο 48 του τελωνειακού κώδικα προβλέπει ότι τα μη κοινοτικά εμπορεύματα που προσκομίζονται στο τελωνείο πρέπει να λαμβάνουν έναν από τους τελωνειακούς προορισμούς που γίνονται δεκτοί για τέτοια εμπορεύματα.

40 Σύμφωνα με τα άρθρα 4, σημεία 15 και 16, 37, παράγραφος 2, και 182 του τελωνειακού κώδικα, οι τελωνειακοί αυτοί προορισμοί συνίστανται:

- στην υπαγωγή του εμπορεύματος σε τελωνειακό καθεστώς, για παράδειγμα στο καθεστώς της θέσης σε ελεύθερη κυκλοφορία, της διαμετακόμισης ή της τελωνειακής αποταμίευσης·
- στην είσοδό τους σε ελεύθερη ζώνη ή σε ελεύθερη αποθήκη·
- στην επανεξαγωγή τους εκτός του εδάφους της Κοινότητας·
- στην καταστροφή τους·
- στην εγκατάλειψή τους υπέρ του Δημοσίου Ταμείου.

41 Το άρθρο 58, παράγραφος 1, του τελωνειακού κώδικα διευκρινίζει ότι τα εμπορεύματα μπορούν ανά πάσα στιγμή να λάβουν οιονδήποτε προορισμό ανεξάρτητα από το είδος, την ποσότητα, την καταγωγή, την προέλευση ή τον προορισμό τους.

- 42 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι τα μη κοινοτικά εμπορεύματα που έχουν υπαχθεί στο καθεστώς της εξωτερικής διαμετακόμισης ή της τελωνειακής αποταμίευσης μπορούν, ανά πάσα στιγμή, να λάβουν άλλο τελωνειακό προορισμό. Μπορούν, μεταξύ άλλων, να υπαχθούν σε άλλο τελωνειακό καθεστώς, ενδεχομένως σε εκείνο της θέσης σε ελεύθερη κυκλοφορία, ή να επανεξαχθούν εκτός του εδάφους της Κοινότητας.
- 43 Η θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία, που αποτελεί την προϋπόθεση για τη διάθεση στο εμπόριο εντός της Κοινότητας, δεν συνιστά συνεπώς παρά μία από τις επιλογές που προσφέρονται στον επιχειρηματία ο οποίος εισήγαγε τα εμπορεύματα στο κοινοτικό τελωνειακό έδαφος.
- 44 Εφόσον δεν έχει επιλεγεί αυτή η δυνατότητα και έχουν τηρηθεί οι προϋποθέσεις του τελωνειακού προορισμού, εκτός από τη θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία, στον οποίο έχουν υπαχθεί τα εμπορεύματα, η υλική και μόνον είσοδος των εμπορευμάτων αυτών στο έδαφος της Κοινότητας δεν ισοδυναμεί με «εισαγωγή» κατά την έννοια των άρθρων 5, παράγραφος 3, στοιχείο γ', της οδηγίας και 9, παράγραφος 2, στοιχείο γ', του κανονισμού και δεν συνεπάγεται «χρησιμοποίηση [του σήματος] στις συναλλαγές» κατά την έννοια της παραγράφου 1 εκάστης των δύο αυτών διατάξεων.
- 45 Ο δικαιούχος του σήματος δεν μπορεί συνεπώς να αντιταχθεί στην ως άνω είσοδο των εμπορευμάτων βάσει των διατάξεων αυτών ούτε να την εξαρτήσει από την ύπαρξη ήδη προσδιορισμένου τελικού προορισμού σε τρίτη χώρα, ενδεχομένως βάσει συμβάσεως πωλήσεως.
- 46 Το συμπέρασμα αυτό δεν τίθεται εν αμφιβόλω από το άρθρο 58, παράγραφος 2, του τελωνειακού κώδικα, δυνάμει του οποίου η εκ μέρους του οικείου επιχειρηματία επιλογή ενός τελωνειακού προορισμού δεν εμποδίζει την εφαρμογή των απαγορεύσεων ή περιορισμών που δικαιολογούνται από λόγους, μεταξύ άλλων, προστασίας της βιομηχανικής και εμπορικής ιδιοκτησίας.

- 47 Η εν λόγω διάταξη αφορά μόνον τις περιπτώσεις στις οποίες ο τελωνειακός προορισμός θίγει τα δικαιώματα βιομηχανικής και εμπορικής ιδιοκτησίας. Η υπαγωγή όμως μη κοινοτικών εμπορευμάτων σε τελωνειακό καθεστώς αναστολής δεν καθιστά δυνατή τη διάθεσή τους στο εμπόριο εντός της Κοινότητας εφόσον δεν έχουν τεθεί σε ελεύθερη κυκλοφορία. Στον τομέα των σημάτων, μια τέτοια υπαγωγή γνησίων προϊόντων φερόντων σήμα δεν συνιστά, συνεπώς, αυτή καθεαυτή, προσβολή του δικαιώματος του δικαιούχου του σήματος να ελέγχει την πρώτη διάθεση στο εμπόριο εντός της Κοινότητας.
- 48 Τέλος, δεν είναι καθοριστικός για την απάντηση που πρέπει να δοθεί στο εξεταζόμενο ερώτημα ο ισχυρισμός περί υπάρξεως πραγματικού και διαρκούς κινδύνου να τεθούν σε ελεύθερη κυκλοφορία τα εμπορεύματα που έχουν υπαχθεί στο καθεστώς της εξωτερικής διαμετακόμισης ή της τελωνειακής αποταμίευσης.
- 49 Συγκεκριμένα, ένας επιχειρηματίας μπορεί επίσης, ανά πάσα στιγμή, να θέσει σε ελεύθερη κυκλοφορία μη κοινοτικά εμπορεύματα αμέσως μετά την είσοδό τους στο τελωνειακό έδαφος, χωρίς να τα υπαγάγει προηγουμένως σε καθεστώς αναστολής.
- 50 Επομένως, στο πρώτο τμήμα του πρώτου ερωτήματος, καθώς και στο δεύτερο και στο τρίτο ερώτημα, πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι τα άρθρα 5, παράγραφοι 1 και 3, στοιχείο γ', της οδηγίας και 9, παράγραφοι 1 και 2, στοιχείο γ', του κανονισμού έχουν την έννοια ότι ο δικαιούχος ενός σήματος δεν μπορεί να αντιταχθεί στην είσοδο και μόνο εντός της Κοινότητας, υπό το τελωνειακό καθεστώς της εξωτερικής διαμετακόμισης ή της τελωνειακής αποταμίευσης, γνησίων προϊόντων φερόντων το σήμα αυτό τα οποία, προηγουμένως, δεν έχουν ήδη διατεθεί στο εμπόριο εντός της Κοινότητας από τον εν λόγω δικαιούχο ή με τη συγκατάθεσή του. Ο δικαιούχος του σήματος δεν μπορεί να εξαρτά την υπαγωγή των εν λόγω εμπορευμάτων στο καθεστώς της εξωτερικής διαμετακόμισης ή της τελωνειακής αποταμίευσης από την ύπαρξη, κατά τον χρόνο εισόδου των εμπορευμάτων αυτών εντός της Κοινότητας, ήδη προσδιορισμένου τελικού προορισμού σε τρίτη χώρα, ενδεχομένως βάσει συμβάσεως πωλήσεως.

Επί της δυνατότητας του δικαιούχου του σήματος να απαγορεύει την προσφορά προς πώληση ή την πώληση γνησίων προϊόντων που έχουν υπαχθεί στο τελωνειακό καθεστώς της εξωτερικής διαμετακόμισης ή της τελωνειακής αποταμίευσης

- 51 Με το δεύτερο τμήμα του πρώτου ερωτήματός του, καθώς και με το τέταρτο και πέμπτο ερώτημα, τα οποία πρέπει να συνεξεταστούν, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, αν οι έννοιες της «προσφοράς» και της «εμπορίας» των προϊόντων, που διαλαμβάνονται στα άρθρα 5, παράγραφος 3, στοιχείο β', της οδηγίας και 9, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού, μπορούν να περιλαμβάνουν, αντιστοίχως, την προσφορά και την πώληση γνησίων προϊόντων φερόντων σήμα, τα οποία έχουν τον τελωνειακό χαρακτήρα μη κοινοτικών εμπορευμάτων, όταν η προσφορά ή/και η πώληση πραγματοποιείται κατά την διάρκεια της υπαγωγής των εμπορευμάτων στο καθεστώς της εξωτερικής διαμετακόμισης ή της τελωνειακής αποταμίευσης. Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, το αιτούν δικαστήριο ερωτά υπό ποιες περιστάσεις ο δικαιούχος του σήματος μπορεί να αντιταχθεί σε μια τέτοια προσφορά ή πώληση.

Παρατηρήσεις που υποβλήθηκαν στο Δικαστήριο

- 52 Η Class International ισχυρίζεται ότι η προσφορά προς πώληση μη κοινοτικών εμπορευμάτων, ανεξάρτητα από το αν βρίσκονται ή όχι εντός της Κοινότητας, δεν πρέπει να θεωρείται χρησιμοποίηση του σήματος στις συναλλαγές, όταν δεν έχει ως σκοπό ή ως συνέπεια τη διάθεση των εμπορευμάτων αυτών στην αγορά εντός της Κοινότητας. Η προσφορά προς πώληση δεν μπορεί συνεπώς να απαγορευθεί από τον δικαιούχο του σήματος για τον λόγο και μόνον ότι πραγματοποιήθηκε κατά τη διάρκεια της υπαγωγής των εμπορευμάτων στο καθεστώς της εξωτερικής διαμετακόμισης ή της τελωνειακής αποταμίευσης. Ο δικαιούχος του σήματος μπορεί να προβάλλει προσβολή του αποκλειστικού του δικαιώματος, μολονότι τα επίδικα προϊόντα έχουν τον τελωνειακό χαρακτήρα των μη κοινοτικών εμπορευμάτων, μόνον αν αποδεικνύει πραγματικά περιστατικά βάσει των οποίων μπορεί να συναχθεί ότι ο πρόδηλος σκοπός του επιχειρηματία είναι να διαθέσει τα προϊόντα αυτά στην αγορά εντός της Κοινότητας. Συναφώς, οι περιστάσεις που αναφέρει το αιτούν δικαστήριο στο τέταρτο ερώτημά του δεν είναι καθοριστικές.

- 53 Η Beecham υποστηρίζει ότι η προσφορά προς πώληση γνησίων προϊόντων που έχουν τον χαρακτήρα των μη κοινοτικών εμπορευμάτων και έχουν υπαχθεί στο καθεστώς της τελωνειακής αποταμίευσης εμπίπτει στα άρθρα 5, παράγραφος 3, στοιχείο β', της οδηγίας και 9, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού. Ο δικαιούχος του σήματος μπορεί συνεπώς να αντιταχθεί σε μια τέτοια προσφορά. Καμία από τις περιπτώσεις που διαλαμβάνονται στο τέταρτο ερώτημα δεν μπορεί να μεταβάλει την ανάλυση αυτή.
- 54 Η Επιτροπή φρονεί ότι η επίμαχη προσφορά προς πώληση δεν εμπίπτει κατ' ανάγκη στα άρθρα 5, παράγραφος 3, στοιχείο β', της οδηγίας και 9, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού. Συγκεκριμένα, τα εμπορεύματα θα μπορούσαν να προσφερθούν σε δυνητικό αγοραστή ο οποίος θα ήταν σχεδόν σίγουρο ότι δεν θα διαθέσει στο εμπόριο εντός της Κοινότητας. Θα προέκυπτε παράβαση της οδηγίας και του κανονισμού μόνο στην περίπτωση στην οποία τα προϊόντα θα προσφέρονταν προς πώληση σε αγοραστή ο οποίος, κατά πάσα πιθανότητα, θα τα έθετε σε ελεύθερη κυκλοφορία και θα τα διέθετε στο εμπόριο εντός της Κοινότητας. Οι πραγματικές περιστάσεις που περιγράφονται στο τέταρτο ερώτημα θα μπορούσαν να ασκήσουν επιρροή. Ωστόσο, εναπόκειται στο εθνικό δικαστήριο να σταθμίσει τις περιστάσεις αυτές και να καθορίσει αν έχει αποδειχθεί ότι τα εμπορεύματα δεν θα τεθούν σε ελεύθερη κυκλοφορία εντός της Κοινότητας.

Απάντηση του Δικαστηρίου

- 55 Όπως προκύπτει από τη σκέψη 44 της παρούσας αποφάσεως, μη κοινοτικά εμπορεύματα τα οποία έχουν υπαχθεί στο καθεστώς της εξωτερικής διαμετακόμισης ή της τελωνειακής αποταμίευσης δεν θεωρούνται «εισαχθέντα» κατά την έννοια των άρθρων 5, παράγραφος 3, στοιχείο γ', της οδηγίας και 9, παράγραφος 2, στοιχείο γ', του κανονισμού.

- 56 Για τέτοια εμπορεύματα μπορούν να υπάρξουν προσφορές προς πώληση ή πωλήσεις με προορισμό τρίτη χώρα.
- 57 Στις περιπτώσεις αυτές, όταν τα εμπορεύματα αποτελούν γνήσια προϊόντα φέροντα σήμα, δεν προσβάλλεται το δικαίωμα του δικαιούχου να ελέγχει την πρώτη διάθεση στο εμπόριο εντός της Κοινότητας.
- 58 Αντιθέτως, αν η προσφορά ή η πώληση συνεπάγεται αναγκαστικά τη διάθεση στο εμπόριο εντός της Κοινότητας των φερόντων σήμα προϊόντων, προσβάλλεται το αποκλειστικό δικαίωμα που παρέχουν στον δικαιούχο του σήματος τα άρθρα 5, παράγραφος 1, της οδηγίας και 9, παράγραφος 1, του κανονισμού, ανεξάρτητα από τον τόπο εγκαταστάσεως του αποδέκτη της προσφοράς ή του αγοραστή και ανεξάρτητα από τις διατάξεις της τελικώς συναφθείσας συμβάσεως, όσον αφορά ενδεχόμενους περιορισμούς για τη μεταπώληση ή τον τελωνειακό χαρακτήρα των εμπορευμάτων. Η προσφορά ή η πώληση συνιστά στην περίπτωση αυτή «χρησιμοποίηση [του σήματος] στις συναλλαγές» κατά την έννοια των άρθρων 5, παράγραφος 1, της οδηγίας και 9, παράγραφος 1, του κανονισμού. Εντεύθεν προκύπτει ότι ο δικαιούχος του σήματος μπορεί να αντιταχθεί στην προσφορά ή στην πώληση, κατ' εφαρμογήν των άρθρων 5, παράγραφος 3, στοιχείο β', της οδηγίας και 9, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού.
- 59 Ωστόσο, ο κίνδυνος διαθέσεως στο εμπόριο εντός της Κοινότητας δεν μπορεί να τεκμαρθεί με βάση και μόνο την κατάσταση, που διαλαμβάνεται ή υπονοείται στο τέταρτο ερώτημα, υπό στοιχεία α' και ε', του αιτούντος δικαστηρίου, ότι ο κύριος των εμπορευμάτων, ο αποδέκτης της προσφοράς ή ο αγοραστής ασκούν δραστηριότητες παραλλήλου εμπορίου. Πρέπει και από άλλα στοιχεία να αποδεικνύεται ότι η προσφορά ή η πώληση συνεπάγονται αναγκαστικά τη διάθεση στο εμπόριο εντός της Κοινότητας των επίμαχων εμπορευμάτων.

- 60 Επιπλέον, ο δικαιούχος του σήματος μπορεί να προβάλλει το δικαίωμά του να απαγορεύει τη χρησιμοποίηση του σήματος μόνον έναντι του επιχειρηματία ο οποίος διαθέτει ή προτίθεται να διαθέσει στο εμπόριο εντός της Κοινότητας μη κοινοτικά εμπορεύματα φέροντα το σήμα αυτό ή προσφέρει ή πωλεί τα εμπορεύματα αυτά σε άλλον επιχειρηματία ο οποίος, κατ' ανάγκη, θα τα διαθέσει στο εμπόριο εντός της Κοινότητας. Ο δικαιούχος του σήματος δεν μπορεί να προβάλλει το δικαίωμά του έναντι επιχειρηματία ο οποίος προσφέρει ή πωλεί τα εμπορεύματα σε άλλον επιχειρηματία για τον λόγο και μόνο ότι ο τελευταίος αυτός θα μπορούσε, εν συνεχεία, να τα διαθέσει στο εμπόριο εντός της Κοινότητας, πράγμα που συνιστά την υποθετική περίπτωση που διαλαμβάνεται στο τέταρτο ερώτημα, στοιχείο ε', του αιτούντος δικαστηρίου.
- 61 Επομένως, στο δεύτερο τμήμα του πρώτου ερωτήματος, καθώς και στο τέταρτο και στο πέμπτο ερώτημα, πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι οι έννοιες της «προσφοράς» και της «εμπορίας» των προϊόντων, που διαλαμβάνονται στα άρθρα 5, παράγραφος 3, στοιχείο β', της οδηγίας και 9, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού, μπορούν να περιλαμβάνουν, αντιστοίχως, την προσφορά και την πώληση γνησίων προϊόντων φερόντων σήμα, τα οποία έχουν τον τελωνειακό χαρακτήρα μη κοινοτικών εμπορευμάτων, όταν η προσφορά ή/και η πώληση πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια της υπαγωγής των εμπορευμάτων στο καθεστώς της εξωτερικής διαμετακόμισης ή της τελωνειακής αποταμίευσης. Ο δικαιούχος του σήματος μπορεί να αντιταχθεί στην προσφορά ή στην πώληση τέτοιων εμπορευμάτων όταν αυτή συνεπάγεται κατ' ανάγκη τη διάθεσή τους στο εμπόριο εντός της Κοινότητας.

Επί του βάρους αποδείξεως

- 62 Λαμβανομένων υπόψη των απαντήσεων που δόθηκαν στα πέντε πρώτα ερωτήματα, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, με το έκτο ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, ποιος διάδικος φέρει, σε μια κατάσταση όπως η επίμαχη στο πλαίσιο της διαφοράς της κύριας δίκης, το βάρος αποδείξεως των περιστάσεων που καθιστούν δυνατή την άσκηση του δικαιώματος απαγορεύσεως που προβλέπεται στα άρθρα 5, παράγραφος 3, στοιχεία β' και γ', της οδηγίας και 9, παράγραφος 2, στοιχεία β' και γ', του κανονισμού.

Παρατηρήσεις που κατατέθηκαν στο Δικαστήριο

- 63 Η Class International υποστηρίζει ότι ο δικαιούχος του σήματος ο οποίος ισχυρίζεται ότι ορισμένες πράξεις προσφοράς ή πωλήσεως δεν είναι νόμιμες πρέπει να αποδείξει τα πραγματικά αυτά περιστατικά.
- 64 Η Beecham ισχυρίζεται ότι ο δικαιούχος του σήματος πρέπει να αποδείξει μόνο την προσβολή του σήματος. Προς τούτο, πρέπει να αποδείξει ότι είναι δικαιούχος του σήματος, ότι τα εμπορεύματα προέρχονται από χώρα εκτός της Κοινότητας και ότι εισήλθαν στο έδαφός της. Εναπόκειται στην περίπτωση αυτή στον επιχειρηματία στον οποίο προσάπτεται η προσβολή να αποδείξει είτε ότι έχει λάβει την άδεια του δικαιούχου είτε ότι δεν χρησιμοποίησε το σήμα στις συναλλαγές και δεν υπάρχει κίνδυνος να το πράξει.
- 65 Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι το ζήτημα του βάρους αποδείξεως δεν επιλύεται ούτε από την οδηγία ούτε από τον κανονισμό. Όσον αφορά την οδηγία, τονίζει ότι, σύμφωνα με τη δέκατη αιτιολογική σκέψη της, «τα μέσα με τα οποία μπορεί να διαπιστώνεται ο κίνδυνος σύγχυσης, και ιδίως το βάρος της απόδειξης, υπόκεινται στους εθνικούς δικονομικούς κανόνες τους οποίους δεν θίγει η παρούσα οδηγία». Τονίζει επίσης ότι, σύμφωνα με την όγδοη αιτιολογική σκέψη, που αφορά τις συγκρούσεις μεταξύ σημάτων, «εναπόκειται στα κράτη μέλη ο καθορισμός των εφαρμοστέων διαδικαστικών κανόνων».
- 66 Όσον αφορά τη συγκατάθεση του δικαιούχου σε εισαγωγή μη κοινοτικών εμπορευμάτων εντός της Κοινότητας, από τη νομολογία προκύπτει σαφώς ότι εναπόκειται στον καθού επιχειρηματία να προσκομίσει την απόδειξη της συγκαταθέσεως (προπαρατεθείσα απόφαση Zino Davidoff και Levi Strauss, σκέψεις 53 και 54). Αν δεν επικαλούνταν τη συγκατάθεση του δικαιούχου, ο καθού επιχειρηματίας θα έπρεπε να αποδείξει ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου ότι ο

σκοπός της εισόδου των εμπορευμάτων δεν ήταν η εμπορία τους εντός της Κοινότητας και ότι επρόκειτο απλώς για ένα λογικό στάδιο κατά τη μεταφορά των εν λόγω εμπορευμάτων προς τρίτη χώρα. Η Επιτροπή παρατηρεί, ωστόσο, ότι ο καθορισμός υπερβολικά αυστηρών απαιτήσεων όσον αφορά τις αποδείξεις που ο καθού επιχειρηματίας πρέπει να προσκομίσει συναφώς θα μπορούσε να καταστήσει πλάσματικό το δικαίωμα του εν λόγω επιχειρηματία να χρησιμοποιήσει την Κοινότητα ως έδαφος διαμετακόμισης.

Απάντηση του Δικαστηρίου

- 67 Στη διαφορά της κύριας δίκης, το αιτούν δικαστήριο θεωρεί ότι δεν έχει αποδειχθεί ότι υφίστατο ήδη αγοραστής των προϊόντων κατά την είσοδό τους στις Κάτω Χώρες ούτε κατά την ημερομηνία της κατασχέσεώς τους.
- 68 Σε μια τέτοια περίπτωση, τα εμπορεύματα τελούν κανονικά υπό το τελωνειακό καθεστώς της εξωτερικής διαμετακόμισης ή της τελωνειακής αποταμίευσης.
- 69 Ενόσω τηρούνται οι προϋποθέσεις των ως άνω καθεστώτων αναστολής, ο οικείος επιχειρηματίας τελεί, κατ' αρχήν, σε νόμιμη κατάσταση.
- 70 Όσον αφορά τον επιχειρηματία αυτόν, το ζήτημα της αποδείξεως τίθεται κατά τη γένεση μιας διαφοράς, ήτοι όταν ο δικαιούχος του σήματος προβάλει προσβολή του αποκλειστικού δικαιώματος που του παρέχουν τα άρθρα 5, παράγραφος 1, της οδηγίας και 9, παράγραφος 1, του κανονισμού.

- 71 Η δυνάμενη να προβληθεί προσβολή συνίσταται είτε στη θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων είτε στην προσφορά ή την πώληση των εμπορευμάτων αυτών που συνεπάγεται κατ' ανάγκη τη διάθεσή του στο εμπόριο εντός της Κοινότητας.
- 72 Η προσβολή συνιστά την προϋπόθεση ασκήσεως του δικαιώματος απαγορεύσεως που προβλέπουν τα άρθρα 5, παράγραφος 3, στοιχεία β' και γ', της οδηγίας και 9, παράγραφος 2, στοιχεία β' και γ', του κανονισμού.
- 73 Όσον αφορά το ζήτημα του βάρους αποδείξεως της προσβολής αυτής, πρέπει κατ' αρχάς να τονιστεί ότι, αν αυτό ενέπιπτε στο εθνικό δίκαιο των κρατών μελών, θα μπορούσε να προκύπτει για τους δικαιούχους των σημάτων διαφορετική προστασία ανάλογα με τον εφαρμοζόμενο νόμο. Ο σκοπός της παροχής «της αυτής προστασίας στα καταχωρισμένα σήματα, σύμφωνα με τη νομοθεσία όλων των κρατών μελών», ο οποίος τίθεται με την ένατη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας και χαρακτηρίζεται «βασικός» από αυτήν, δεν θα μπορούσε να επιτευχθεί (βλ., σε σχέση με την οδηγία, προπαρατεθείσα απόφαση Zino Davidoff και Levi Strauss, σκέψεις 41 και 42).
- 74 Επιβάλλεται εν συνεχεία η διαπίστωση ότι, σε μια κατάσταση όπως αυτή της διαφοράς της κύριας δίκης, το βάρος αποδείξεως της προσβολής πρέπει να το φέρει ο δικαιούχος του σήματος, ο οποίος την προβάλλει. Αν προσκομιστεί η απόδειξη αυτή, εναπόκειται στον καθού επιχειρηματία να αποδείξει την ύπαρξη συγκαταθέσεως του δικαιούχου για εμπορία των προϊόντων εντός της Κοινότητας (βλ., σε σχέση με την οδηγία, προπαρατεθείσα απόφαση Zino Davidoff και Levi Strauss, σκέψη 54).
- 75 Επομένως, στο έκτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι, σε μια κατάσταση όπως η επίμαχη στο πλαίσιο της διαφοράς της κύριας δίκης, εναπόκειται στον δικαιούχο του σήματος να προσκομίσει την απόδειξη των πραγματικών περιστάσεων που καθιστούν δυνατή την άσκηση του δικαιώματος απαγορεύσεως, το οποίο προβλέπουν τα άρθρα 5, παράγραφος 3, στοιχεία β' και γ', της οδηγίας και 9, παράγραφος 2, στοιχεία β' και γ', του κανονισμού, αποδεικνύοντας είτε θέση σε

ελεύθερη κυκλοφορία των μη κοινοτικών εμπορευμάτων που φέρουν το σήμα του είτε προσφορά ή πώληση των εμπορευμάτων αυτών η οποία συνεπάγεται κατ' ανάγκη τη διάθεσή τους στο εμπόριο εντός της Κοινότητας.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 76 Δεδομένου ότι η διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τμήμα μείζονος συνθέσεως) αποφαινεται:

- 1) Τα άρθρα 5, παράγραφοι 1 και 3, στοιχείο γ', της πρώτης οδηγίας 89/104/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Δεκεμβρίου 1988, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών περί σημάτων, και 9, παράγραφοι 1 και 2, στοιχείο γ', του κανονισμού (ΕΚ) 40/94 του Συμβουλίου της 20ής Δεκεμβρίου 1993, για το κοινοτικό σήμα, έχουν την έννοια ότι ο δικαιούχος ενός σήματος δεν μπορεί να αντιταχθεί στην είσοδο και μόνο εντός της Κοινότητας, υπό το τελωνειακό καθεστώς της εξωτερικής διαμετακόμισης ή της τελωνειακής αποταμίευσης, γνησίων προϊόντων φερόντων το σήμα αυτό τα οποία, προηγουμένως, δεν έχουν ήδη διατεθεί στο εμπόριο εντός της Κοινότητας από τον εν λόγω δικαιούχο ή με τη συγκατάθεσή του. Ο δικαιούχος του σήματος δεν μπορεί να εξαρτά την υπαγωγή των εν λόγω εμπορευμάτων στο καθεστώς της εξωτερικής διαμετακόμισης ή της τελωνειακής αποταμίευσης από την ύπαρξη, κατά τον χρόνο εισόδου των εμπορευμάτων αυτών εντός της Κοινότητας, ήδη

προσδιορισμένου τελικού προορισμού σε τρίτη χώρα, ενδεχομένως βάσει συμβάσεως πωλήσεως.

- 2) Οι έννοιες της «προσφοράς» και της «εμπορίας» των προϊόντων, που διαλαμβάνονται στα άρθρα 5, παράγραφος 3, στοιχείο β', της οδηγίας 89/104 και 9, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού 40/94, μπορούν να περιλαμβάνουν, αντιστοίχως, την προσφορά και την πώληση γνησίων προϊόντων φερόντων σήμα, τα οποία έχουν τον τελωνειακό χαρακτήρα μη κοινοτικών εμπορευμάτων, όταν η προσφορά ή/και η πώληση πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια της υπαγωγής των εμπορευμάτων στο καθεστώς της εξωτερικής διαμετακόμισης ή της τελωνειακής αποταμίευσης. Ο δικαιούχος του σήματος μπορεί να αντιταχθεί στην προσφορά ή στην πώληση τέτοιων εμπορευμάτων όταν αυτή συνεπάγεται κατ' ανάγκη τη διάθεσή τους στο εμπόριο εντός της Κοινότητας.

- 3) Σε μια κατάσταση όπως η επίμαχη στο πλαίσιο της διαφοράς της κύριας δίκης, εναπόκειται στον δικαιούχο του σήματος να προσκομίσει την απόδειξη των πραγματικών περιστατικών που καθιστούν δυνατή την άσκηση του δικαιώματος απαγορεύσεως, το οποίο προβλέπουν τα άρθρα 5, παράγραφος 3, στοιχεία β' και γ', της οδηγίας 89/104 και 9, παράγραφος 2, στοιχεία β' και γ', του κανονισμού 40/94, αποδεικνύοντας είτε θέση σε ελεύθερη κυκλοφορία των μη κοινοτικών εμπορευμάτων που φέρουν το σήμα του είτε προσφορά ή πώληση των εμπορευμάτων αυτών η οποία συνεπάγεται κατ' ανάγκη τη διάθεσή τους στο εμπόριο εντός της Κοινότητας.

(υπογραφές)